

Nr 693

Av herr Svensson i Ljungskile, i anledning av från fullmäktige i riksbanken inkommen framställning angående dispositionen av överskotten från riksbankens rörelse.

I en skrivelse till bankoutskottet hemställer riksbanksfullmäktige att utskottet måtte föreslå riksdagen besluta, att av riksbankens reserverade medel ett belopp av 500 000 000 kronor avskrivs å riksbankens fordran på svenska staten samt att ett belopp på 250 000 000 kronor avsättes till en särskild riksbankens blivande jubileumsdonation till främjande av till Sverige anknuten vetenskaplig forskning.

Vidare förordar riksbanksfullmäktige en särskild riksdagens kommitté att utreda och för riksdagen framlägga förslag till närmare bestämmelser rörande riksbankens förutnämnda jubileumsdonations handhavande och utnyttjande.

Riksbankens 300-årsjubileum infaller först år 1968, och enligt riksbanksfullmäktiges förslag är det inte meningen att en eventuell fond skall tas i anspråk före denna tid. Det skulle under dessa förhållanden framstå som anmärkningsvärt om riksdagen utan någon föregående utredning fattade ett beslut av så vittgående ekonomisk och principiell art som det här är fråga om. Enligt min mening bör riksdagen utan att nu taga ståndpunkt i själva sakfrågan tillsätta en kommitté som får utreda hur riksbankens 300-årsjubileum bör hugfästas. Denna kommitté bör då även få i uppdrag att överväga frågan om en donation och alla därmed sammanhörande problem av principiell och praktisk art.

Både med hänsyn till att riksbanken anser sig behöva reserverade medel för sina marknadsoperationer och till att full handlingsfrihet bör bevaras i fråga om en eventuell donation bör riksdagen nu godkänna förslaget att 500 000 000 kronor användes för nedskrivning av statsskulden, även om i och för sig goda skäl kunde tala för att ett större belopp användes för detta ändamål.

På s. 13 i förevarande skrivelse uttalar riksbanksfullmäktige följande:

Både av skäl, som framgått av det föregående och med hänsyn till ovissheten, huruvida en sådan höjning kunde bli bestående över någon längre tid, har fullmäktige avvisat tanken på en direkt höjning av det till statsverket årligen inlevererade beloppet av riksbankens vinst. Fullmäktige har ansett, att det över statsbudgeten inlevererade årliga vinstbeloppet bör hållas i görligaste mån stabilt och i varje fall för närvarande icke höjas utöver nuvarande nivå.

Denna propå från riksbanksfullmäktiges sida bör riksdagen enligt min mening tillbakavisa med hänvisning till riksbankslagens 5 § där det heter:

»Över riksbankens behållna årliga vinst äger riksdagen att förfoga, dock med iakttagande av vad i 4 § stadgas.»

Under hänvisning till det anförda hemställas,

att bankoutskottet ville föreslå riksdagen besluta
dels att av de medel som avsatts för särskild nedskrivning på obligationer och av på kursdifferenskontot inestående medel

a) ett belopp av 500 000 000 kronor avskrivs å riksbankens fordran på svenska staten, varvid skattkammarväxlar på detta belopp utan likvid överlämnas till riksgäldskontoret,

b) återstående belopp får kvarstå å kursdifferenskontot;
dels ock att i enlighet med vad ovan anförts uppdraga åt en särskild riksdagens kommitté att utreda och för riksdagen framlägga förslag om hur riksbankens 300-årsjubileum bör firas. Denna kommitté bör jämväl pröva förslaget om en riksbankens eventuella jubileumsfond.

Stockholm den 13 mars 1962

Wald. Svensson